

У серпні серпи гріють...

...так вода холодить, казали в давнину.

Погода в серпні принесе українцям багато температурних сюрпризів. Загалом останній місяць літа буде теплим і сонячним, а стовпчики термометрів підніматимуться до +32+34 градусів. Проте, наприкінці серпня почнеться серйозне похолодання і прийде осінь.

Погода у серпні цього року буде теплішою, ніж у попередні роки, зауважили в Укргідрометцентрі. Середня місячна температура передбачається 19-24 градусів тепла, – зазначили синоптики.

Місяць розпочнеться з прохолодної та дощової погоди, розповів синоптик Леонід Горбань. Але вже через кілька днів повернеться літня спека, а стовпчики термометрів піднімуться до +30+32 градусів. Найтепліше в першій декаді останнього місяця літа буде на півдні, де температура повітря сягатиме +34+36 градусів. Спека накриє Одеську, Миколаївську,

Херсонську, Дніпропетровську, Запорізьку та Донецьку області. Проте, перед 15-16 серпня почнуться дощі на Заході та Півночі і температура різко знизиться на 6 градусів – до +19+22 градусів. Вже 18 числа і до кінця місяця затягнеться друге похолодання – до +19+21 градуса. Наприкінці місяця також можливі короточасні літні грози.

Коли почнеться осінь?

Тривалість літа в Україні скоротилася з трьох до двох місяців, переконують в Укргідрометцентрі. Воно починається з середини червня і закінчується у середині серпня. За словами синоптиків, цьогоріч з 10 серпня температура різко почне падати до +19+22 градусів і нижче. Закінчиться літо в Україні прохолодною погодою і дощами. При цьому осінь в Україні буде теплою, довгою і ранньою – розпочнеться після 15 серпня.

У серпні українців чекає ряд змін. Як економічних, так і просто громадських. П'ять головних нововведень, з якими наша країна зустрінеться вже у поточному місяці, інформує Ukr.Media.

Здешевлення газу

Попри те, що НАК «Нафтогаз» ще не повідомив про остаточні серпневі ціни на газ для населення, в уряді прогнозують, що його вартість у порівнянні з липнем впаде на 5,5%. Згідно з домовленістю між компанією і Кабміном, вартість газу не повинна перевищувати 8 550 грн за 1 тис. кубів.

Що ж стосується блакитного палива для промислових споживачів (у яких немає боргів і які купують більше ніж 50 тис. куб.

м. на місяць), то його мінімальна ціна складе в серпні 5 568 грн, враховуючи ПДВ (на 7,2-7,5% менше, ніж у липні).

Закон про маркування органічних продуктів

З 2 серпня чинності набрав Закон «Про основні засади та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції». Головна його ідея – посилення боротьби з продуктами, які не тільки маскуються під екологічні, але і

просто є фальсифікатом. Закон передбачає сертифікацію процесу виробництва. За порушення закону підприємців штрафуватимуть на 19-30 тис. грн.

Штрафи за євробляхи

Починаючи з 22 серпня, якщо водій буде сидіти за кермом нерозмитненого автомобіля (за умови, що він сам не завозив його на територію України), він змушений буде заплатити штраф. Фіскалі нагадують, що покарання за порушення тер-

міну перебування авто з іноземною реєстрацією будуть наступними:

від 10 до 20 діб - 17 тис. грн;
від 20 до 30 діб - 85 тис. грн;
понад 30 діб - 170 тис. грн або конфіскація авто за рішенням суду.

Нові ДБН

З початку серпня набрали чинності нові будівельні норми. З цього моменту в Україні дозволять будівництво торгових центрів будь-якої висоти. Більш того,

при зведенні та реконструкції магазинів приміщення повинні обладнати безкоштовними вбиральнями для відвідувачів.

Патрулі Нацгвардії

З 1 серпня на українських вулицях з'явилися патрулі Національної гвардії. Для цього задіяли близько 2 тис. військовослужбовців. Патрулювати будуть п'ять днів на тиждень. Будуть нести охорону в основному в місцях великого скупчення людей.

Які зміни чекають на українців у третьому місяці літа? **Н**овації

Чи по Савці свитка?

Нова влада заявила, що готова зняти мораторій на продаж землі до кінця року

Днями Офіс президента Зеленського виступив за зняття мораторію на продаж землі вже до кінця року. А другого серпня на прес-конференції в медіацентрі «Інформатор» голова Асоціації фермерів і приватних землевласників Дніпропетровської області Анатолій Гайворонський і політолог Владислав Міхеєв прокоментували цю ініціативу. Нижче друкуємо звіт із прес-конференції «Інформатора» (зі скороченнями).

ЧОМУ ТАК РІЗКО ОФІС ПРЕЗИДЕНТА ПОРУШИВ ЦЕ ПИТАННЯ

На думку Владислава Міхеєва, це ніяк не пов'язано з поліпшенням бізнес-клімату в Україні, як намагаються це довести апологети відкритого ринку землі сільськогосподарського призначення. «Неможливо створити сприятливі умови в одному секторі для бізнес-клімату, припустимо, в аграрному, а по всій території країни бізнес-клімат залишиться таким, як є. Він передбачає інвестиційну активність, захист приватної власності. Якщо казати про аграрний сектор, то тут треба наводити порядок з державними реєстраторами, Мін'юстом, судами. Давайте говорити чесно: саме по собі відкриття ринку землі не поліпшить бізнес-клімат у країні без комплексу супутніх речей. Кандидати від «Слуги народу» ще до виборів анонсували, що це – одна з ключових реформ, яка буде проведена. Це пов'язано з реальним розумінням того, що в бюджеті грошей немає, і глобальних надходжень фінансового ресурсу, яким можна було б оперувати для виконання тих же соціальних програм, для розвитку економічного потенціалу країни, не передбачається. ВВП можна різко збільшити, напевно, тільки відкривши ринок землі. Навряд чи за відкриттям ринку землі стоїть турбота про соціальний розвиток, бізнес-клімат у країні. Це навіть не моя особиста думка, це думка багатьох фахівців, у тому числі – аграріїв, що в тому вигляді, в якому зараз знаходиться агросектор, ринок землі відкривати не можна. Без наведення порядку в Земельному кадастрі, без прийняття пакету анти-рейдерських законів, без наведення порядку з Мін'юстом та держреєстраторами, з судами, ринок землі нічого не вирі-

шить. Якщо з введенням ринку землі будуть повністю вирішені вище перераховані питання, тоді можна казати, ринок землі може дати якийсь позитивний ефект. Якщо всього цього не буде зроблено, то, коли я консультувався з аграріями, у тому числі і з представниками «Слуги народу», вони всі сказали, що відкриття ринку землі в нинішній ситуації практично поставить хрест на такому соціальному феномені, як українське село в нинішньому вигляді.

Є маса питань щодо дозволу або заборони викупу українських земель іноземними громадянами. Ми розуміємо, що іноземний капітал більш конкурентоспроможний, ніж вітчизняний. Тому в наших аграріїв є цілком обґрунтовані сумніви, чи зможуть вони адекватно конкурувати з тим фінансовим ресурсом, який було закачано в Україну. Є реальні ризики, що земля може бути скуплена іноземним капіталом.

Диявол завжди ховається у дрібницях, так і в відкритті ринку землі дуже багато різних аспектів, на які відповіді немає. А без відповідей на всі ці питання у аграріїв і більшості жителів села формується, м'яко кажучи, неолояльне ставлення до підготовленого законом про відкриття ринку землі. Треба людям пояснювати, що буде, як і коли буде і що це дасть конкретно селянам, щоб зняти у них соціальний страх.

А ЩО ДУМАЮТЬ ПРО ЗНЯТТЯ МОРАТОРІЮ ФЕРМЕРИ

Голова Асоціації фермерів і приватних землевласників Дніпропетровської області Анатолій Гайворонський вважає, що ринок землі є і зараз, просто він – тінювий. «У Дніпровському районі практично вся земля вже скуплена через договори емфітевзису. І скуплена вона практично однією людиною. Якщо б у нас діяли закони європейського ринку землі, то одина людина могла би володіти тільки до 100 га, і не більше. Тому я вважаю, що у нас, в Україні, має бути введена така ж норма закону. Перш ніж запускатися ринок землі, треба, щоб нормально запрацював весь ланцюжок правоохоронних органів, чого поки що немає. Далі, основним гравцем ринку землі має бути Державний земельний банк, який треба ще створити. Вже написані чотири законопроекти, що пропонують вільний продаж землі. Тільки в одному з них є норма про сто гектарів для однієї фізичної особи. Далі, необхідно повністю заборонити купівлю землі іноземцями, щоб не вийшло, як в одній з

латиноамериканських країн, де практично всю землю скупили іноземні олігархи. Зате в одному із законопроектів прописано, що одна людина не може мати більше тридцяти відсотків сільськогосподарських земель в одній області. Тобто, три олігарха можуть скупити майже всю землю в області.

Ми повинні визначитися з тим, що ми хочемо від ринку землі отримати. Підняти економіку держави, щоб повернулися заробітчани, або просто продати землю, поповнити бюджет, витратити його, заплатити борги МВФ? Якщо друге: що будемо продавати завтра? А якщо перше, то створити однакові умови для всіх гравців ринку, включаючи і навіть в першу чергу малий та середній аграрний бізнес. Адже чим більше в країні багатих людей, тим багатша країна. Для цього треба:
- зробити для аграріїв дешеві кредити, а не на 22%, як сьогодні;
- дати впевненість у завтрашньому дні, повністю законодавчо перекривши рейдерство;
- зробити нормальними податки, які б стимулювали розвиток малого і середнього бізнесу.

А сьогодні державна підтримка тільки олігархам в агробізнесі. Іноземні компанії, що зайшли в Україну в цій сфері, працюють на пільгових умовах без сплати ПДВ. За рахунок цього вони можуть платити вищу орендну плату за паї та вищу зарплату своїм працівникам. А фермери не можуть цього зробити. Тому місцеві олігархи та іноземні компанії просто виживають економічно фермерів з агробізнесу. Якщо ж зробити нормальні закони і рівні умови для всіх, тільки тоді ринок землі може принести користь. Інакше – ні. І ще ввести в закон норму, що ніхто навіть сільрада не може володіти більше, ніж двадцять відсотків земель сільськогосподарського призначення, тоді буде більше фермерів навіть на території однієї сільради, не кажучи вже про райони й так далі. Ринок землі повинен бути, але він повинен бути прозорим і захищати українського аграрного товаровиробника», - впевнений Анатолій Гайворонський.

Продовження теми - стор. 5

Мабуть, Україні таки пороблено. Інакше чим пояснити ту дивну і навіть парадоксальну ситуацію, коли країна, що має найкращі в Європі, та й цілому світі чорноземи, стоїть жебрачкою перед зачиненими дверима Євросоюзу і вимолює чергові позички на прожиття у різного роду фондів та банків, заснованих не без участі колишніх співвітчизників?

Дай, Боже, нашому теляті...

ПРО ТЕ, що українська земля може прогодувати сотні мільйонів людей, знали завойовники всіх часів, та тільки не розуміли вони, що оживуть сплюндровані кіньми й солдатськими чобітьми лани лише під ласкавими й дбайливими руками трударів-українців. Проте сьогодні, коли увага батьків нації прикута до чергового догоочуваного траншу МВФ та скандалів навколо публічних осіб, якимось притупилася гострота питання про рідну землю-годувальницю та тих, хто на ній працює. Складається враження, що наша влада не може і не хоче казати правду народові. А правда ця така: на руїнах державної промисловості та колективного сільського господарства розпалюється зажерливі олігархи, які розграбували все, що змогли. Загнавши Україну в найглибшу боргову яму Міжнародного валютного фонду, демоліберали всіх кольорів і мастей чують тільки вказівки МВФ. Скажуть закордонні лихварі віддати за борги свою землю – і віддадуть хвору матір-годувальницю чужим людям на розп'яття! Вже навіть новообраний Гарант заговорив про необхідність впровадження ринку землі.

Політики, а слідом за ними й «жовті» журналісти, не хочуть зрозуміти, що без власного хліба, тобто без розвинутого сільського господарства, Україна просто неможлива як суверенна держава, і нашим нащадкам доведеться вимолювати милостиню, можливо, навіть... китайською мовою. Потрібно зрозуміти: Європа нас не прийме, бо потужний конкурент нікому не потрібен, а ось землю нашу – залюбки. Тож закликаю і тих, хто носить вишиванки, і панів у смокінгах з різнокольоровими краватками: схаменіться, спробуйте зрозуміти, що головне джерело української незалежності – українське село – не просто в стані за-

непаду, а в агонії. Хто довів його до такого стану – добре відомо. А кому невідомо – нехай почитають новітню історію України, хоча б у викладі професора Павла Вакулюка. І збережуть хоча б те, що залишилося від дідів та батьків: рідну землю, мову, культуру, традиції. Іншими словами, коліску України, тобто її село.

Втім, є в Україні люди, які прогнозують Україні винятково щасливу долю. Так, експерти Українського інституту майбутнього (UIF) і Latifundist Media презентували стратегію розвитку аграрної галузі України до 2030 року під девізом «Україна – світовий супермаркет екологічних продуктів». Про це повідомляє AgroPolit.com.

Про роль АПК у загальному прогнозі до 2030 року і наслідки для економіки розповів директор економічних програм Українського інституту майбутнього Анатолій Амелін. За його словами, роль аграрного сектору дуже важлива в агро-стратегії 2030, бо протягом наступних 10 років населення планети збільшиться на 1 млрд., відповідно цей мільярд потрібно буде годувати. За розрахунками, частка АПК у загальній структурі ВВП (в 2030 році прогнозується \$ 100 млрд.) виросте з нинішніх \$ 20 млрд. до \$ 175 млрд., у виробничій структурі переважає продукція з доданою вартістю (зараз ситуація зворотна). Загальний експорт галузі збільшиться в п'ять разів – до \$ 100 млрд., що значно посилить валютні позиції гривні. Економіка країни додатково отримає від посилення позицій агросектору \$ 46 млрд. інвестицій, а також за 10 років наростить додаткових \$ 80 млрд. ВВП і бюджет отримає \$ 15 млрд. податків. Україна буде більше споживати екологічно чистих продуктів, а загальна вартість продукції буде меншою порівняно з імпортними. Ось такий обнадійливий коментар. Тетяна Приходько (Latifundist

Погляд

Media) вважає, що Україна до 2030 року стане центром продовольчої безпеки світу, залишаючись лідером постачання зернових і олійних культур, а також м'яса птиці і яєць. Більш того, вона зможе стати світовим супермаркетом екологічно чистих продуктів харчування, тобто почати працювати в секторі преміальної продукції. «Ми можемо бути першими з виробництва та експорту соняшникової олії, кукурудзи, органічного пивоварного ячменю, батату і технічних конопель; в першій трійці – по пшениці, ячменю, борошну та м'ясу птиці, в п'ятірці – з виробництва сирів. Крім того, Україна увійде в ТОП-3 виробників і постачальників органічної продукції в Європі, а також ТОП-5 найбільш відвідуваних країн світу в категорії агротуризму», – прокоментувала Тетяна Приходько.

А редактор AgroPolit.com Наталія Білоусова висловила такий прогноз на 10-річчя: «По-перше, в структурі виробництва переважає продукція з доданою вартістю (70%), а не сировина (30%). По-друге, Україна закріпить і вдосконалить існуючу модель внутрішнього агробізнесу: 20% – великий агробізнес, 40% – середній, 40% – малий. По-третє, вільний ринок землі відкриє вікно інвестиційних можливостей для галузі. В результаті загальна сума інвестицій в АПК складе близько \$ 46-50 млрд. З'являться нові бізнес-моделі, нові форми кооперативу і співробітництва. Ще однією зміною будуть нові технології і AgTech, які за 10 років призведуть до появи в агросекторі штучного інтелекту. І останнє – це створення системи профільних R & D центрів, яке в ідеалі має завершитися створенням в Україні «аграрної долини», де будуть розвиватися нові цікаві стартапи та інновації. Як результат, зросте продуктивність, а відтак і добробут працівників АПК. Через 10 років хотілося б побачити Україну центром продовольчої безпеки світу і міжнародним organic-хабом», – резюмувала Наталія Білоусова.

Що ж, ми всі цього хочемо. Якби ще вдалося нашому теляті та вовка з'їсти...

Підготував
Володимир ЯРОШЕНКО.

Затверджено вимоги рішення до меду

В Міністерстві аграрної політики та продовольства України затверджено вимоги до меду. Про це ідеться в наказі Мінагрополітики від 19 червня ц. р. №330.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, що вимоги поширюються на маркування меду для забезпечення належної поінформованості споживачів (користувачів) та запобігання підприємницькій практиці, що вводить споживача в оману.

До меду, що маркується словом «мед», придатного для споживання людиною чи як інгредієнта в харчових продуктах заборонено додавати інші харчові інгредієнти, харчові добавки або будь-які інші добавки, ніж мед. Пилкові зерна, притаманні меду, не вважаються інгредієнтом.

Мед не має містити сторонніх органічних та неорганічних речовин, що не належать до його складу, присмаків або запахів, мати ознаки бродіння, мати штучно змінену кислотність або бути нагрітий таким чином, щоб натуральні ензими (ферменти) було зруйновано або значною мірою дезактивовано.

Серед критеріїв до якості зазначається:

- 1) злитий мед – мед, отриманий завдяки його стіканню з розпечатаних стільників, що не містять розплоду;
- 2) квітковий або нектарний мед – мед, отриманий з нектару рослин;
- 3) мед для кондитерських виробів – мед, який може бути перегрітим та/або мати показник гідроксиметилфурфуролу більше ніж 40 мг/кг. Такий мед може мати сторонній смак чи запах, притаманні перегрітому меду;
- 4) мед монофлорний квітковий (нектарний) – мед, у якому переважають пилкові зерна одного виду рослин у кількості не менше ніж 30 % для всіх видів меду, а для меду з акації та липи – не менше ніж 20 %;
- 5) мед – натуральна солодка речовина, вироблена бджолами Apis mellifera шляхом сполучення з власними особливими речовинами нектару рослин або секретії живих частин рослин чи виділень комах, що смочуть рослинний сік на живих частинах рослин, які збирають бджоли, з подальшим відкладенням, зневодненням, зберіганням для дозрівання у стільниках;
- 6) мед поліфлорний квітковий (нектарний) – мед, який містить пилкові зерна кількох видів рослин у кількості менше ніж 30 % для всіх видів меду, а для меду із акації та липи – менше ніж 20 %;
- 7) механічна домішка – видимі природні та сторонні небажані домішки, а саме: мертві бджоли та їх частки, личинки бджіл, шматочки стільників, зола, пил, пісок, соломка, волосся, рослинні волокна тощо;
- 8) падевий мед – мед, отриманий переважно з виділень комах (Hemiptera), що смочуть рослинний сік на живих частинах рослин або із секретії живих частин рослини;
- 9) переробка – будь-який процес, що істотно змінює первинний харчовий продукт, у тому числі нагрівання, коптіння, консервування, дозрівання, сушіння, екстракція, екструзія або комбінація зазначених процесів;
- 10) пилкове зерно – чоловіча статеві клітина (гаметофіт), яка розвивається у пиляках тичинок насінних рослин;
- 11) пресований мед – мед, отриманий шляхом пресування стільників, що не містять розплоду, із застосуванням помірного нагріву не більше ніж до 45° С або без нього;
- 12) пролін – вільна амінокислота, яка потрапляє в мед із нектару квітів, пилкових зерен, виробляється бджолами і в значній кількості міститься в меду;
- 13) стільники в меду – мед, що містить один або більше шматків стільникового меду;
- 14) стільниковий мед – мед, який бджоли зберігають у комірках новозбудованих стільників, що не містять розплоду або воццини, виготовленої лише з бджолиного воску, і який продають у запечатаних цільних стільниках або частинах таких стільників;
- 15) центрифужний (екстрагований) мед – мед, отриманий шляхом центрифугування розпечатаних стільників, що не містять розплоду.

Нова парламентська переможниця, котрою в державі стало об'єднання «Слуга народу», готується до праці. Минулого тижня майбутні законотворці провели навчання в мальовничому Трускавці Львівської області. Розділена на шість блоків щоденна дев'ятигодинна навчальна програма з особистої стратегії, політичних пропозицій та законотворчості має підвищити рівень економічної освіченості молодих парламентарів. Щоправда, не всі сприйняли вояж нардепів до Прикарпаття за суттєвий поступ. Відомий економіст Володимир Лановий заявив, що не варто було витрачати чималі кошти платників податків, виділені «Службі народу» за перемогу на виборах, на навчання у віддаленому – всього за 80 км від Польщі – курортному містечку. Опанувати програму, на його думку, завдяки сучасним технологіям можна було і вдома. Вчений скептично поставився до тижневого «напомповування» молодих нардепів знаннями: «Ідеї і процес законотворення слід вивчати постійно, багато років». Наскільки викладачі Київської школи економіки допомогли здолати слугам народу політичний курс «молодого бійця», покаже час. Тут скоріше

за Бісмарком – будь-яка дія краща політики вичікування. А дій для рук, а точніше голів новообраних «слуг», ледь початий край. За цьогорічними березневими дослідженнями Центру «Соціс», українців найбільше непокоять чотири проблеми: війна на Сході України, високі тарифи на природний газ та електроенергію, низькі зарплати і жалюгідні пенсії. Поза сумнівом, з питань безпеки держави новій команді і слід починати, чим вже займається один із кандидатів на пост глави Кабміну Олександр Данилюк. Певні кроки практично «у свинячий голос» зроблені нещодавно діючим урядом Володимира Гройсмана для зниження ціни на газ. Проте якою саме вона буде в холодний період, коли споживання різко зростає, ще невідомо. Люди очікують не відсоткового, а більш суттєвого, хоча б у двічі, зменшення вартості вітчизняного блакитного палива. Третій блок завдань з «розрулювання» найбільшої біди всіх попередніх президентів і урядів України – наднизьких мінімальних зарплат і пенсій, основної причини бідності і злиднів – залишається поки що «заповідною» територією для молодих реформаторів.

Іван МОРОЗ

Доки зарплата Коболева, Смілянського і К° сягатиме мільйонів?

Саме з цих ганебних «надбань» минулої п'ятирічки і варто починати розплутувати найбільший «гордітв вузол» української зарплатної проблеми. Такої абсурдної ситуації, коли очільники державних підприємств офіційно заробляють у сотні, а чи й в тисячі разів більше, ніж рядові працівники, практично більш ніде в світі немає. До того ж, це узаконене трудове свавілля триває у воюючій країні, де її захисники з щоденним ризиком для життя отримують на фронті в десятки разів менше за згаданих керманців у далекому тилу! Що це за ситуація – економічна дурість, державне монополічне свавілля чи безгосподарність? Чи все разом?

Надгучного резонансу в Україні сягнув скандал в «Укрпошті», коли її гендиректор Ігор Смілянський, зарплата якого сягає майже мільйона гривень на місяць, фактично безмежно «накручує» статки власної команди. Разом із цим іде нещадний визиск листонош. Через відомий шантаж І. Смілянського щодо припинення доставки пенсій сільським пенсіонерам уряд Гройсмана «під ялинку» 2019-го навіть хутко заліз до державної кешени, звідки на очах ошелешених платників податків попутив аж півмільярда гривень! Шантаж вдався, Смілянський і далі невтомно саджає державний поштовий «корабель» на фінансову міліну...

Не менш гучним виявився і торішній скандал з надвисокими преміями керівництва НАК «Нафтогазу». За будітмо кількामільярдну перемогу над російським «Газпромом» у Стокгольмському арбітражі, внаслідок чого до скарбниці України не надійшло ще жодної копійки (!), очільники «Нафтогазу» «намалювали» собі з підлеглими, всього 141 чоловіку, 46 мільйонів доларів премії. Андрій Коболев отримав 207 мільйонів гривень і частину перевів своїй мамі в США, комерційний директор «Нафтогазу» Юрій Вітренко премійований 158-ма мільйонами гривень і т. п. Отакий

«розквіт» України. Та і зарплати в «Нафтогазі» неспівмірні ні з якими іншими, навіть із суддями Конституційного суду з їхніми «космічними» трьомастими тисяч гривень на місяць. 20 березня уряд за новим контрактом виділив Коболеву... півмільйона гривень на день! Інакше як божевільям за наш з вами рахунок це і не назвеш.

З другого боку, рядовий працівник отримує на руки «законні» дві тисячі з гаком гривень. Сільські ж поштарі почасті і цього не мають. Цікава деталь – у всіх районних центрах зайнятості нашої області чимало вакансій з таких робіт, та мало хто туди йде. Це при тому, що лише біля третини сільського населення працездатного віку Січеславщини є офіційно працевлаштованими! Тобто дві третини селян не влаштовують злиднені на сьогодні зарплати, і вони або займаються особистим селянським господарством, або ж подаються до міста чи за кордон. Коли новообрані депутати їхали в Трускавець на згаданий політичний лікнеп з Дніпра щоденним поїздом, то у Львові на пероні обов'язково бачили оту дожделезну валку наших заробітчан, які щойно зійшли з валізами із поїзда і прямо на пероні гуртуються на Познань, Вроцлав, Краків і т. п. Чи на місяці, чи на роки, чи?..

Думаєте, шановні, як їх повернути! Щонайперше слід обмежити всі зарплати, що видаються з державного бюджету, рівнем, скажімо, не більше двадцяти п'яти тисяч гривень на місяць. Усім – від двірника до президента. Тоді не обтяженим рангами звичайним працівником можна буде підняти зарплату бодай до п'яти тисяч на місяць. Оце і буде поєвропейськи: п'ятикратне співвідношення між найбільшою і найменшою заробітними платами. Ще «мінімалку» варто обкладати нульовим податком, відповідно «максималку» – максимальним. Тоді в українців одразу з'явиться мотивація до праці, відповідно наповнюватиметься бюджет і Пенсійний фонд.

Беріть готове і користуйтеся!

За тотожною моделлю кланово-олігархічної економіки, що

Коли в країні запанує питання руба справедливості?

переважає сьогодні в державі, побудована і солідарна система пенсійного забезпечення. Ось лише маленька частка свідчень пенсіонерів, які розповідають про її недоліки і підказують шляхи виправлення несправедливого пенсійного забезпечення.

- Вже кілька років просто ошелешений прагненням нашого уряду «покращити» життя пенсіонерів, - повідомив Сергій Гейб з Бабайківки Царичанського району. - Я працював вчителем у школі, стаж тридцять три роки, вийшов на дострокову пенсію, бо не стало здоров'я. Тепер у ПФ кажуть, що до тридцяти п'яти років не вистачає стажу, у лишні додали п'ять гривень з копійками, маю тепер дві тисячі. У мене цілий «букет» і одна «квітка» хвороб, тож тисяча іде на ліки. На другу тисячу і животію, так точніше сказати. Невже отакі раби шкільні, як я з колегами, у котрих такі ж «статки», не заслуговують на пенсію в три тисячі? Щоб можна було бодай за стоматологію, рентген та УЗД заплатити? Пообіцяли скасувати плату за композити злидарям, кому за сімдесят, це добре. А ще треба обмежити верхню межу пенсій хоча б шістьма тисячами гривень на місяць. Повірте, це більш ніж достатньо. А то виходить, як у приказці – одні бідують, інші жирують...

Практично такі ж побажання щодо справедливого забезпечення ветеранів праці висловлює і Михайло Сотник з села Водяне Верхньодніпровського району:

- Ота десятикратна пенсійна відмінність між «міні» і «максі» пенсіями, це справжня наруга над людьми. Зовсім не враховується, в яких умовах трудилася людина – в розпеченому мартені, на постійно загазованій коксовій батареї, в полі під дощем або палючим сонцем чи в теплому кабінеті з кондиціонером? Маю стаж у металургії і в «Азоті», за «Списками № 1 і № 2 професій», та загальний пільговий стаж за ними в ПФ не підсумували. Бо я не знав тоді бюрократичних нюансів і не написав письмове звернення. Тож відпрацював зайвих два роки, однак все це «оцінили» в дві з половиною тисячі гривень. Знаю держчиновників, які все життя займалися відписками, у них на-

багато гідніші пенсії. Треба все це змінити - платити за відпрацьований стаж, а ще враховувати шкідливість виробництва, по групах. Перший список професій, другий і так далі, тоді й буде справедливо. А прив'язувати все до фактично лише зарплат, це геть неправильно. Адже старші покоління за Союзу отримували мізерію, принаймні більшість. Хіба в колгоспах на різних роботах багато мали? Тож усім пенсіонерам України, хто не задоволений своїм забезпеченням, раджу звертатися до оцих нових депутатів із «Слуг народу», винятково письмово – хай наведуть лад з пенсіями! Найвищі необхідно урізати тисяч до п'яти, так буде справедливо.

Дуже слухна порада, погодься. Те, до чого попередні покоління народних обранців привели українських працівників – до глибокої прірви між забезпеченням одних та інших на старості – слід замінити не більш як трикратною відмінністю максимальної пенсії від мінімальної. Ще років з десять тому колишній вчитель з Магдалинівки Григорій Гуманенко детально розробив саме таку систему пенсійного забезпечення, дуже просту і справедливу. За основу взятий мінімальний стаж у 20 років, а перше підвищення з коефіцієнтом від одного до двох іде за стаж роботи від 20 до 40 років. Друге підвищення з коефіцієнтом від 1 до 2 нараховується за отримувану зарплату. Це багатодітним матерям, учасникам бойових дій, орденоспів, військовослужбовцям, працівникам за списками 1 і 2 тощо встановлюються додаткові коефіцієнти. Складно? Зовсім ні. Про «пенсійну реформу Гуманенка» вже писали українські ЗМІ, але далі газетних шпальт справа не йде. На жаль, два місяці тому Григорія Семеновича, великого життєлюбця й активного учасника українського громадського життя, не стало... Тож беріть, нові слуги народу, хоча б тепер давно розроблену ним і подаровану українцям законодавчу ідею, і користуйтеся задля загального добра.

За подібним принципом, до речі, – трикратною відмінністю між мінімальними і максимальними пенсіями - працює пенсій-

на солідарна система Швеції, яку називають однією з найсправедливіших у світі. Коли і ми переймемо цей світовий безкоштовний досвід? Чому зволікаємо? Певно ж, і новим обранцям вже письмово, як радить Михайло Сотник, слід нагадати, та й не раз, про це. Бо поки що про гучно обіцяну перед виборами справедливість, а точніше «зробити все, щоб українці не плакали», таки йдеться, але винятково в іншій, не солідарній пенсійній, площині. Чомусь на неї мало хто з усіх, хто тримає владу в руці, звертає увагу. Більше тижня тому після проведених панельних дискусій щодо майбутньої пенсійної системи одна з новообраних «слуг народу», експерт Галина Третьякова, заявила:

- «Друга пенсія» буде додана в пенсійну систему накопичувального рівня. Українці мають переводити певний відсоток від своїх заробітних плат на власний рахунок. Накопичені кошти будуть використовувати лише після досягнення певного віку. Цей ресурс допомагатиме у вигляді інвестицій і кредитів для тих підприємців, які хочуть розвивати економіку.

Певно ж, сучасні пенсіонери обіцяною «другою пенсією» не зможуть скористатися. Тому наступ на «найголовнішого ворога українців» - бідність – слід розпочинати із зарплатної і зі справжньої пенсійної реформи солідарної системи. Недавні обмеження виплат пенсій у вигляді поступового підвищення мінімального стажу для виходу на пенсію до 35 років Реві-Гройсмана, помпезні подані під «соусом» реформи, нею фактично не є. Бо не покращують життя пенсіонерів, а погіршують його! Вже сьогодні чимало колишніх колгоспників, які не виробили 26 років стажу, змушені чекати 63 років для призначення пенсії. Тож нам усією читацькою громадою «Фермера Придніпров'я» варто допомогти молодим слугам нації зрозуміти велетенський рівень сьогоднішньої пенсійної дискримінації. Вони мають тепер більшість в парламенті і здатні швидко, як усі ми сподіваємося, ухвалити давно необхідні справедливі соціальні закони.

! Підвищення зарплати для однієї людини – Гарольд Вільсон, прем'єр міністр Великої Британії
це підвищення цін для іншої людини

У Полтаві суд відпустив підозрюваного у вбивстві фермера Олександра Грушки!

Ця ганебна для правоохоронної системи України подія сталася позавчора в полтавському Жовтневому суді. Її можна назвати довичним вироком ще діючій, наскрізь прогнилій практиці безвідповідальності, самоусуненню від службових обов'язків посадових осіб, покликаних державою стояти на сторожі прав і свобод громадян. Висока місія слуг народу в цій гучній справі, до якої прикута увага хліборобської спільноти всієї України, зведена на цьому етапі розслідування нанівець. А ще ця подія є вироком положенням нового Кримінально-процесуального кодексу України, що дають можливість злочинцям уникати покарання.

Остап ВЕРНИГОРА

ШІСТЬ МІСЯЦІВ ТОМУ в резонансній справі організованого розбійного нападу, катування, заволодіння майном і вбивства ножом 58-річного фермера Олександра Грушки, здійснених з особливим цинізмом прямо на очах його великої родини 21 грудня минулого року в селі Саксаганське Криничанського району, слідство встановило першого підозрюваного. Був затриманий 24-річний Валентин Канівець, інспектор державної установи «Дніпропетровська виправна колонія № 89», раніше не судимий, уродженець села Приорізьке Магдалинівського району, учасник бойових дій у зоні проведення Антитерористичної операції. Пізніше слідство встановило двох його спільників, але підозра про вчинення кримінального злочину їм не оголошена і досі! У лютому рішенням Індустріального районного суду В. Канівцю, підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 187 ККУ (розбій, спрямований на заволодіння майном у великих чи особливо великих розмірах, або вчинений організованою групою осіб, або поєднаний із заподіянням тяжких тілесних ушкоджень, - карається позбавленням волі на строк від 8 до 15 років (із конфіскацією майна), обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на строк 60 днів. Пізніше термін запобіжного заходу було подовжено до 6 серпня. Підозрюваний винним себе не визнає.

У середині липня стало зрозуміло, що ця гучну справу мало хто з правоохоронців прагне професійно довести до логічного завершення - зали суду. За клопотанням В. Канівця його захищають троє адвокатів, знаходячи усілякі правові підстави для відтермінування процесуальних дій. Тоді ж родина Олександра Грушки з огляду на це подала звернення до прокуратури Дніпропетровської області з вимогою провести вчасне і ґрунтовне розслідування. Дружина покійного фермера Тетяна Олексівна так пояснює пережите:

- Нападники нікого не жаліли. Ввірвалися, коли ми вечеряли. У будинку були дві доньки із малесенькими онуками. Усіх пов'язали. Онуки кричали... Чоловік заступався - тоді його почали бити безжалюно. Катували, відрізали пальці на руці. А потім нападникам хтось по раці сказав: «Мочить, забирайте тачку і валіть!» Доньці вдалося тоді якись дивом звільнитися від скотчу. Ми самі машиною повезли чоловіка в лікарню. Я - лікар. Розуміла, що він вмирає від кровотрати, бо серце працює вхолосту. Із цим жахом живемо понад півроку...

Січеславці і полтавці

В єдиній лаві задля правди З огляду на дивне розслідування кримінальної справи позавчора під Жовтневим судом Полтави, де по обіді розглядалося клопотання прокуратури про подовження запобіжного заходу у вигляді утримання під вартою В. Канівцю, зібраніся фермери Січеславщини і Полтавщини. Відбувся мітинг з вимогою до правоохоронців не ганьбити честь мундира і не випускати на волю ймовірного вбивцю. Суду необхідно терміново вирішити

питання з подовження запобіжного заходу. Злочинці катували фермера на очах дружини, дітей і неповнолітніх онуків, а потім за чийсь наказом посиротили їх, - заявив голова АФЗУ Дніпропетровської області Анатолій Гайворонський. - Тому затриманий має перебувати під вартою до набрання чинності виroku суду. За ці півроку на Січеславщині вбиті фермери Олександр Грушка, Сергій Кондратюк, Антоніна Дарадуда, і у всіх кримінальних справах мало поступу. Тому ми залишили всі справи в полі і приїхали сюди - рідні, друзі й побратими Олександра Федоровича. Ми не втручаємося в діяльність суду, ми лише вимагаємо його фахової роботи!

Полтавські фермери теж прибули під будівлю суду. Заступник голови Полтавської АФЗУ Віктор Галич підтримав судисів: - Боляче дивитися на те, що діється в Україні, коли хлібороб може зазнати нападу і в полі, і вдома. У Дніпропетровщині є така біда, і на Полтавщині теж. У Глобинському районі весною підрвали фермера, а взяті перед цим на виплату комбайни забрали, це така «схема». Ніхто нічого не знайшов, бо й не шукав. Олег Бех, голова обласної поліції, прикривав п'ять груп, які вибивали гроші з фермерів. Слідчі органи у нас, на жаль, є частиною організованої злочинності. Не доведи, Боже, випустять цього злочинця! Доки ж нам жити в такому глумі надзаконнослухняною людиною і трудівником, у мороці і мерзотному павутинні? Тих, хто обробляє землю і живе на ній, в Україні дев'ять мільйонів. Нам треба негайно єднатися в єдину силу і відстоювати наші права. Полтавщина з вами!

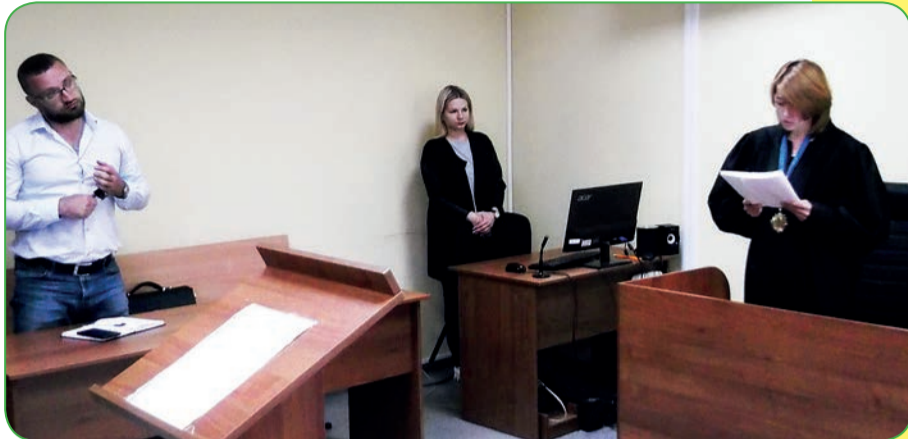
- Приїхав сюди, бо загинув мій земляк Олександр Грушка, дуже порядна людина і волонтер Збройних сил України, - повідомив на мітингу Володимир Дубачинський з Новомосковського району. - У 2012-му мені довелося пережити рейдерство, мене хотіли «запакувати» на всім роки. У тюрмі на Чичеріна відсидів 124 доби, були сфабриковані дві кримінальні справи, та Апеляційний суд Дніпропетровської області визнав їх фікцією. А тут явний кримінал, суд повинен стати на захист постраждалих членів родини.

На мітингу звучали і вимоги до парламенту дозволити продаж зброї для самозахисту. Про це заявив Леонід Безсмертний зі Знаменівки Новомосковського району:

- Депутати повинні допомогти нам захистити себе і свої родини. А до свиней треба ставитися по-свинські. Людина має право стріляти в розбійників, які рвуться в її дім. Панькаться з ними не варто, бо це дуже дорого коштує.

Одного з трьох зарізків випустили на волю

Зал Жовтневого суду був повен, туди був доставлений поліцією і В. Канівець. Через затримку на годину сорок хвилин його адвоката суд розпочався пізніше, вибачень ніхто не висловив. Процесуальний керівник слідства, прокурор відділу прокуратури Дніпропетровської області Ігор Коропелюх у зверненні до суду так аргументував клопотання про подовження арешту: - Наявність обґрунтованої підозри В. Канівцю підтверджується протокола-

Суддя Алла Троцька зачитує ухвалу, зліва адвокат Дмитро Іонкін; фермери під Жовтневим судом Полтави п'ятого серпня; виступає Віктор Галич з Полтавської АФЗУ.

Фото автора.

ми пред'явлення осіб для впізнання, відповідно до яких підозрюваного впізнали члени родини О. Грушки, в т. ч. за голодом. За місцем реєстрації він не мешкає, з дружиною та своєю дитиною фактично не проживає, що свідчить про нестійкість його соціальних зв'язків та дає підстави вважати, що він може переховуватися від органів розслідування та суду. Перебуваючи на свободі, В. Канівець може знищити, сховати або спотворити речі, які мають істотне значення для встановлення обставин кримінального правопорушення. Він проходив службу в зоні АТО і має навички стрільби з вогнепальної зброї, під час злочинів відносно О. Грушки та його родини був озброєний і є підстави вважати, що В. Канівець може вчинити інше кримінальне правопорушення.

У суді з'ясувалося, що досудове розслідування щодо В. Канівця завершено, але з матеріалами обвинувачення він відмовився знайомитися. А його адвокат Дмитро Іонкін отримав їх поштою другого серпня, що і дало йому підстави для заперечення: - Діє визначений порядок, за ст. 135 нового Кримінально-процесуального кодексу мені повинні були вручити матеріалі справи за три доби, я їх отримав лише другого серпня. Третього і четвертого серпня вихідні дні, я відпочивав, тому й не встиг з ними ознайомитися. Відтак запобіжний захід моему підзахисному у вигляді утримання під вартою немає підстав продовжувати.

Ольга Трофімцева, в.о. міністра аграрної політики та продовольства України, нещодавно озвучила позицію профільного міністерства щодо земельної реформи. Вона, зокрема, зазначила, що (цитата) «в Україні наразі перейшли від популізму до фахової дискусії про запуск земельного ринку» і накреслила ключові тези цього процесу: поетатність, обмеження, запобіжники та фінансові інструменти для підтримки малих сільськогосподарських виробників. Проте якимось не дуже зрозумілою залишається відповідь на головне питання: кому дістанеться земля і хто стане її новим власником?

КОНЦЕПЦІЯ уряду, за словами пані Трофімцевої, залишається незмінною. Основними її пунктами є те, що сільськогосподарську землю зможуть придбати винятково громадяни України. Передбачено встановлення граничних розмірів земель сільськогосподарського призначення, які можуть перебувати у власності однієї особи, та обмеження площі максимальної оренди в межах адміністративних одиниць: ліміт площі земель у власності дискутується, однак орієнтир - 100-200 га на особу. Ліміт максимальної площі земель в оренді - не більше 35% площі сільськогосподарських угідь на території району та/або об'єднаної територіальної громади, якщо площа такої громади дорівнює або перебільшує середню площу району. Вводяться антиспекулятивні механізми. Стягнення державного мита у розмірі 50% від грошової оцінки земельної ділянки у випадку перепродажу земельної ділянки протягом перших трьох років.

Уряд передбачає, що для забезпечення участі малих сільгосптоваровиробників у реалізації земельної реформи для них буде створена Державна фінансово-кредитна агенція, яка надаватиме часткове гарантування кредитів певній цільовій групі для купівлі земельних ділянок. Нагадаємо, раніше перший заступник міністра економічного розвитку і торгівлі (МЕРТ) України Максим Нефьодов повідомив, що зараз МЕРТ опрацює механізм, який може бути використаний як для фінансування фермерів, так і для будь-яких дрібних підприємств. Система створюється саме для покращення доступу до грошей представниками малого й середнього бізнесу. Чиновники сподіваються, що таким чином буде вирівняний дисбаланс, який утворився в доступі до дешевих кредитних ресурсів, між фермерами та агрохолдингами. Метою програми

Чиєю буде земля українська? 3 приводу

часткового гарантування кредитів є заміна або підкріплення застави, яку може надати позичальник для отримання кредиту, зменшення банківських ризиків, пов'язаних із наданням позик цільовій групі позичальників, та створення стимулів для банків щодо надання послуг малим господарствам. Водночас фахівці попереджають: у разі скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення гостро встане питання щодо можливості купівлі землі юридичними особами. На думку Дениса Нізалова, консультанта Світового банку з питань земельної реформи, законодавче врегулювання цього аспекту допоможе захистити права агропідприємств та обмежити дії спекулянтів на ринку, а також розширить можливість використання земельного банку для отримання кредитів.

То хто ж хазяїнуватиме на українській землі?

Малоімовірно, що зубожілі селяни і навіть заможні фермери зможуть конкурувати в купівлі землі з олігархами, які за даними журналу «Кореспондент» володіють статками в розмірі двох бюджетів України, розрахованих на 46 млн. українців? Та, зрештою, де житимуть селяни і чим узагалі володітимуть? Роздівлять лише довкола: чиї ото «хатинки» збудовані на берегах Дніпра всупереч усім можливим природоохоронним законам та міжнародним конвенціям? Хто «прихватує» ліси, хто в запобіжника б'є звіра та буде лютувати для своїх власних літаків? Хто в своїх володіннях убиває людей за те, що вони наслідилися зайти до

«панського» лісу набрати хмизу чи назбирати грибів? І чхають нуворіші на Конституцію України, за якою земля та надра належать народам. На селі цей народ зветься пайовиками. Наразі вони здають свої земельні клаптики в оренду і щось за це отримують від фермера чи іншого орендаря. Цікаво, а що зможуть вони отримати тоді, коли захочуть продати свої паї на новому ринку землі. Вже на старті цього процесу пропозиція складатиме сотні тисяч паїв площею кожен від 1,5 до 5 га. Ціна паю відразу сповзе до мінімуму, який може дорівнювати, приміром, 4 тисячі гривень за гектар. Продавши такий пай, його колишній власник буде змушений заплатити відповідний податок, нарахований згідно з експертною оцінкою його землі. Можна не сумніватися, що місцеві «специ» встановлять таку ціну, котра перевищуватиме ринкову. Отже, селянин не продасть свою земельку, а просто віддасть її за безцінь, тобто втратить. І це не на певний час, а назавжди. Погляньмо на майбутній ринок також з іншого боку. Зрозуміло, що один окремо взятий пайщик зі своїми 1,5 - 5 га землі ніякого інвестора не зацікавить. Відтак, ключову позицію на ринку землі займе посередник, який буде скуповувати паї та продавати оптом вже великі наділи в 2000-5000 га потужним інвесторам.

Хто захистить агробізнес від рейдерства?

Чи стане введення ринку землі запобіжником для рейдерства, чи навпаки, воно набере нових обертів? Це питання державної ваги, і тому ми повинні критично сприймати переможні звіти міністра юстиції

Павла Петренка та інших службовців антирейдерських відомств щодо успіхів у боротьбі з цим ганебним явищем. Вони не відображають або замовчують реальний стан речей. Адже бізнес каже не лише про збільшення випадків рейдерства та випадків незаконної перереєстрації майна у 2018 році, а й про байдужість з боку державних органів до виконання судових рішень. Також почастилися випадки, коли саме державні служби перешкоджають роботі бізнесу. «Люди працюють, думають, що держава їх захищає, а виявляється, що вони постійно мають моніторити законодавство та перевіряти державний реєстр, чи не пограбували їх вже. Бізнес дедалі відвертіше починає казати про проблеми у державному управлінні, не боїться називати прізвища виконавців та замовників злочинів. Це ознака того, що він готовий впливати на зміни у державі», - розповідає директор ГО «Бізнес-Варта» Ольга Матвіїва. Незважаючи на очевидні загрози, селяни мовчки очікують настання земельного Апокаліпсису і нехтують пересторогами. Навіть свідомі фермери, які зазвичай активно й організовано виступали проти запровадження в Україні ринку землі, тепер здебільшого відмовчуються. Одні постаріли, інші стомилися, а деякі не встигають відмахуватися то від рейдерів, то від корумпованих чиновників. Єдине, чого вони прагнуть сьогодні - це вже не підтримки з боку держави, а хоч якоїсь стабільності. Підготував Володимир ЯРОШЕНКО.

Ніяка нація не зможе досягти процвітання, доки вона не усвідомить, що орати поле - таке ж гідне заняття, як і писати поему Джордж Вашингтон

Рейдерство – це заволодіння майном або правами на управління юридичною особою проти волі власника. Для отримання результату використовуються різні методи: від створення корпоративних конфліктів до фізичного захоплення, підробки документів та переєстрації активів/бізнесу у відповідних реєстрах.

ЗА РІЗНИМИ ДАНИМИ в Україні протягом останніх шести років відбулося понад три тисячі захоплень. Найпростіше зміну власника зробити через підробку документів та недобросовісних реєстраторів. Законодавець настільки спростив порядок реєстрації змін до складу учасників ТОВ, що на сьогоднішній день для реєстрації не потрібен ні статут, ні волевиявлення учасників на загальних зборах – **лише акт приймання-передачі частки в статутному капіталі**. На підставі цього документу реєстратор проводить відповідні зміни у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР). Підписи на акті засвідчуються у нотаріуса, проте акт оформляється не на нотаріальному бланку, нотаріус навіть не зберігає примірники таких документів. Президентом України винесено **Указ №542/2019 «Про заходи щодо протидії рейдерству»**, зокрема: - автоматичний моніторинг ризикових транзакцій із подальшим підтвердженням /зупинкою реєстраційних дій, створення бек-офісу, що переглядатиме транзакції з підвищеним ризиком, фото- та відеофіксація учасників транзакцій; - запровадження додаткового під-

Рейдерство. Як захистити свій бізнес?

твердження здійснення реєстраційних операцій (наприклад, SMS-пароль або MobileID) та додаткової авторизації учасників транзакції (наприклад, ЕЦП); - невідкладне інформування власників майна, учасників юридичної особи про проведення реєстраційних дій щодо їх власності; - створення єдиного електронного реєстру нотаріальних дій; - обов'язковість нотаріального посвідчення договорів купівлі-продажу частки в статутному капіталі юридичної особи.

ЯК ЗАХИСТИТИ СВІЙ БІЗНЕС?

• **Доповніть статут товариства «анти-рейдерськими положеннями»**. Врегулюйте механізм зміни складу власників зі всіма необхідними погодженнями та закріпіть ефективний механізм контролю за керівництвом при вчиненні операцій, що передбачають відчуження активів, залучення позик і кредитів, передачі майна в іпотеку /заставу.

• **Укладіть корпоративний договір**, в якому передбачте можливі спірні ситуації, порядок їх вирішення, передбачте відповідальність за порушення корпоративного договору.

• **Чітко визначіть повноваження виконавчого органу**, керівників підрозділів, порядок взаємодії, відповідальність, обов'язково підпишіть договори NDA (про нерозголошення конфіденційної інформації).

• **Диверсифікуйте активи, створюйте перехресне володіння, структуруйте бізнес** так, щоб виробнича і торговельна діяльність здійснювалася різними юридичними особами, проте була підконтрольна власнику бізнесу. Цінне нерухоме майно можна передати в іпотеку підконтрольним юридичним особам з метою додаткового захисту. При необхідності – формуєте «штучну» кредиторську заборгованість» та виводьте її на підконтрольні підприємства.

• **Зберігайте корпоративні документи, документи на цінні активи та документи, що можуть викликати інтерес у правоохоронних органів, не за місцезнаходженням підприємства**. Це усуне ризик їх втрати в разі обшуку, виїмки чи незаконного проникнення у офіс підприємства. Рекомендуємо передати такі документи на зберігання

адвокату, оскільки вони складатимуть «адвокатську таємницю», що посилить їх захист від незаконного вилучення.

• **Розробіть інструкції щодо дій під час перевірок контролюючими органами**, проведення обшуків, проведіть інструктаж посадових осіб та інших працівників підприємства.

• **Проводьте перевірку контрагентів** перед укладенням договорів – насамперед в ЄДР, в Єдиному державному реєстрі судових рішень та в Єдиному реєстрі боржників.

• **Здійсніть постійний моніторинг інформації щодо підприємства та власного нерухомого майна**, яка міститься в ЄДР, в Єдиному реєстрі речових прав на нерухоме майно та в Єдиному державному реєстрі судових рішень. Для цього існує ряд безкоштовних сервісів, які дозволяють оперативно отримувати інформацію про те, які дії та які зміни відбуваються в цих реєстрах. Перелік заходів не є вичерпним і повинен розроблятися індивідуально, виходячи із структури бізнесу на підставі проведеного юридичного, фінансового та кадрового аудиту. Укладіть договір з адвокатом – легше вжити попереджувальних заходів, ніж «відвоювати» своє майно «зарєєстроване» за третьюю особою.

За інформацією порталу «Протокол».

Нові правила банкрутства фізосіб

Нагадаємо, що раніше всі процедури банкрутства проходили згідно з діючим Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Що нового чекати від кодексу?

СПРОЩУЄТЬСЯ відкриття процедури банкрутства. Так, за діючим на даний момент законом для ініціювання процедури банкрутства боржника має бути боргів більше, ніж на 300 мінімальних заробітних плат та термін невиконання цих зобов'язань не менше 3-х місяців. У новому Кодексі достатньо в принципі підтвердити документально всі обставини, чого буде достатньо для ініціювання процедури банкрутства юридичної особи. Посилюється роль арбітражного керуючого, який фактично стає одним із ключових гравців на полі банкрутства. Він отримує право доступу до всієї інформації про боржника, у тому числі конфіденційної (рух коштів, корпоративна структура, майно, баланс, доходи, засоби тощо). При цьому, законодавець посилює дисциплінарне вплив на арбітражного керуючого у разі порушень, допущених при виконанні своїх обов'язків (догана, зупинення права на здійснення діяльності тощо). У новому документі виключена можливість укладення мирової угоди, що часто використовувалося недобросовісними кредиторами у своїх інтересах (або самим боржником), на противагу іншим більш дрібним, але реальним кредиторам. Окремим пунктом варто відзначити спроби законодавця ліквідувати можливість затягування розгляду справ про банкрутство, шляхом скорочення можливостей оскарження

судових процесуальних документів у Верховному Суді. Відтепер, дуже вузьке кількість рішень можна оскаржити в касаційній інстанції. Це не погане рішення, за умов належної та об'єктивної роботи апеляційної інстанції. Важливим відкриттям нового законодавчого акту стало введення відповідальності керівника суб'єкта господарювання (юридичної особи) за те, що він не звернувся протягом одного місяця в суд із заявою про порушення провадження у справі про банкрутство, якщо задоволення вимог одного кредитора призведе до невиконання вимог інших кредиторів. Іншими словами, якщо керівник побачить, що може закрити борг перед самими контрагентами і це призведе до неможливості закрити борг перед іншими і фактично підприємство буде неплатоспроможним. Це відповідальність! Таким чином, законодавець допускає можливість інших кредиторів пред'являти вимоги не тільки до підприємства, а і до керівника такого підприємства, як фізичній особі. Це має підняти рівень відповідальності керівників і знизити рівень безкарності їх протиправних дій. Новацією нових правил банкрутства стала можливість визнання банкрутом не тільки фізичної особи-підприємця, а й звичайної фізичної особи – громадянина. Така норма є

в розвинених країнах світу, проте для України – це новина. Важливо знати, що ініціювати таке банкрутство має право винятково боржник, а не кредитор, що виключає сама по собі можливий тиск у даному аспекті на людину з боку колекторів і банківських установ. Однак, для цього фізична особа повинна відповідати наступним критеріям: – зобов'язання людини повинно становити не менше 30 мінімальних заробітних плат (з 01.01.2019 р. – 125 190 грн.); – людина протягом 2-х місяців припинила (не має можливості) виконувати більше половини своїх зобов'язань; – винесено постанову в рамках виконавчого провадження про відсутність майна в особі, за рахунок якого можна забезпечити виконання зобов'язань; – є інші обставини, що підтверджують факт неможливості виконання грошових зобов'язань. Примітно, що законодавець надає фізичній особі можливість бути визнаним банкрутом не частіше одного разу в п'ять років. Так, особа не зможе подати заяву про відкриття процедури банкрутства протягом п'яти років з моменту визнання його банкрутом. Важливо розуміти, що в разі відкриття процедури банкрутства, боржник не зможе укласти договори, подорожувати за кордон,

реалізувати майно, цінні папери та інші активи. При цьому, у ліквідаційну масу буде включено майно такої особи, яке він має у даний момент, а також майно, яке може перейти в його власність після визнання його банкрутом (до завершення процедури банкрутства). Крім цього, протягом п'яти років після визнання особи банкрутом, останній зобов'язаний при укладанні будь-яких договорів вказувати про існуючий факт його неплатоспроможності. Не зрозуміло, яким чином це буде здійснюватися, і хто це буде контролювати, але така ремарка міститься в новому законі. Особливо ВАЖЛИВО! Фактично через 6 місяців буде знято мораторій на стягнення нерухомості (квартир) у позичальників, які не виконали свої зобов'язання за іпотечними кредитами у валюті. Аналізуючи норми нового закону, безумовно хочеться сказати, що він є революційним і прогресивним, але все-таки містить у собі ряд недоробок, які можуть ускладнити реалізацію інституту банкрутства. Ми вважаємо, що будь-який закон про банкрутство повинен ставити перед собою мету – запобігання та попередження самого факту банкрутства та містити суворі заходи впливу на керівників (засновників), що допустили факт банкрутства підприємства. З другого боку, у разі об'єктивної загрози банкрутства (при відсутності протиправних дій з боку боржника) держава має надавати допомогу (позику, реструктуризація, відстрочка тощо). Іншими словами, важливо, щоб банкрутство було рідкісним і не вигідним явищем для власників та директорів компаній. Не хочеться, щоб новий закон став черговим інструментом для рейдерства, виведення майна і «прощення боргів».

Віталій КУЛАКОВ, адвокат.

Шановні читачі! Редакція не надає юридичні консультації по телефону. Надсилайте свої запитання поштою або на електронну адресу газети.

Полуниця восени: посадка й догляд у відкритому ґрунті

Підготовку до посадки ягоди потрібно починати заздалегідь

ПОЛУНИЦЯ - культура поширена, але дуже вимоглива. Найчастіше можна почути, що вона не вродила і дала всього кілька сухуватих кислих ягідок. Не варто звинувачувати в цьому примхливу ягоду, спершу потрібно побудувати їй зручне «житло».

На питання, коли садити полуницю, є відразу дві правильні відповіді — навесні (в кінці квітня — початку травня) і восени (у першій половині вересня, а в деяких регіонах навіть у кінці серпня). Для того, щоб ґрунт на полуничній грядці встиг осісти, а добрива — розчинитися і перейти в доступну для рослин форму, підготовку до посадки потрібно починати заздалегідь.

Готувати грядки для посадки полуниці восени можна вже в першій половині літа, але тоді земля буде простоювати цілий сезон.

Як вибрати місце

До місця проживання садова суніця пред'являє набір традиційних вимог, причому вони не змінюються залежно від сорту або регіону.

Грядка повинна бути роз-

ташована на добре освітленій ділянці, де немає сильного вітру, і не буває застою вологи. Ділянка повинна бути рівною, без ям і сильних перепадів висоти. Якщо такого місця немає і грядка в будь-якому випадку буде розташована під кутом, знайте, що на південних схилах ягоди солодші, досягають раніше, але виростають менші, а на північних — зріють пізніше, але завжди більші.

Садити полуницю там, де навесні і восени застоюється вода, категорично заборонено - коріння рослини просто згниє.

Чим менше спочатку обрана ділянка відповідає запитам полуниці, тим більше вам буде потрібно докласти зусиль, щоб отримати урожай.

Варто подумати і про те, що росло до полуниці на цьому місці. Добре буде рости ця ягода на грядках, де раніше мешкали петрушка, кріп, цибуля, часник, салат, селера, редис, буряк, морква. А ось після баклажанів, огірків, перцю, капусти і картоплі полуницю краще не висаджувати: культура легко підхоплює ті ж хвороби, що і перераховані овочі.

Як сформувати грядку для полуниці

Полуницю садять і у звичайні насипні грядки, і високі, і вертикальні, варіантів не злічити. Але ми пропонуємо вивчити три найбільш зручні способи і вибрати з них той, який відповідає особливостям ділянки.

Полуниця однаково не любить застою води і її нестачу. Тому якщо ґрунтові води у вас знаходяться близько до поверхні, робіть високі грядки, щоб коріння кушків не торкалися води. А якщо у вашому регіоні влітку стоїть спека і посуха, навпаки, садіть ягоди врівень з землею, щоб коріння не перегрівалося і не втрачало дорогоцінну вологу.

Насипна грядка для полуниці

Якщо ви не любите «городити город» і є прихильником традиційних грядок, не переживайте. Досить зробити їх висотою 20 см, а всередині прокопати невелику борозенку. При глибокому заляганні ґрунтових вод грядки такої висоти полуниці буде достатньо.

Формуйте борти не прямими, а так, щоб грядка нагадувала трапецію - це дасть змогу ґрунту менше обсіпатися. Якщо садите кущі в один ряд, достатньо буде грядки шириною 20-30 см, якщо у 2 - 50 см. Відстань між кущами має становити не менше 35-40 см, інакше вони будуть один одному заважати.

Борозни між грядками бажано робити вже не півметра, інакше підвищена вологість і тінь стануть ідеальними умовами для розповсюдження пилеї та комах-шкідників.

Висока грядка для полуниці

У сирих регіонах грядку бажано робити високою. Це допоможе і тим господарям, які бережуть спину і не люблять працювати, зігнувшись у три погібелі.

Полуниця любить пухкий і живильний ґрунт, тому заповнювати грядку можна традиційно. При цьому шар землі має бути не менше 20 см. Висаджують рослини за тією ж схемою, що і на звичайних грядках, а ось плодonoшення можна дочекатися на 10-14 днів раніше.

Посадка полуниці під чорний спанбонд

Як на високих грядках, так і на звичайних, значно покращити результати дозволяє чорний укривний матеріал, яким застеляють грядку після формування. Кущі висаджують в невеликі хрестоподібні розрізи. Це дозволяє обійтися без прополювання, знизити витрати добрив (вносити точково), збирати ягоди чистими навіть після дощу, знизити число шкідників.

Добрива для полуничної грядки

Полуниця швидко «витагує» з ґрунту поживні речовини, особливо в період цвітіння і плодоношення. Тому якщо ви хочете гарних врожаїв, внести добрива потрібно заздалегідь і в достатній кількості.

Тим, хто віддає перевагу годуванню своїх посадок «збалансованою» поживою, потрібно буде внести на кожен метр грядки по одному відрі компосту, 20 г калійної солі, 25 г сечовини, 40 г суперфосфату. Не любите «хімію»? Тоді змішайте відро компосту, відро перегною і дві склянки попелу.

Що ще можна посадити восени

Кінець літа і початок осені — найактивніша пора для господарів, адже потрібно не тільки зібрати врожай, підготувати його до зберігання і заготовити на зиму, але і провести всі осінні роботи на городі і в саду, зокрема посадити дерева, чагарники, овочі і квіти. Річ у тому, що посадка рослин у теплу, прогріту влітку землю, часто позначається на них краще, ніж посадка в холодну після зими. Розповімо про те, як і які рослини можна посадити на своїй ділянці.

Садимо дерева

Восени ви можете оновити зовнішній вигляд своєї ділянки, пересадивши деякі дерева і посадивши нові. Зазвичай, ці роботи виконують у вересні-жовтні, обов'язково за місяць до стійких заморозків. У принципі, можна саджати будь-які дерева, крім особливо чутливих, які ростуть в інших кліматичних зонах і погано переносять холод. Не варто садити черешню, абрикоси, персики, горіх, каштан.

Які дерева садять восени

Ви можете посадити на своїй ділянці деякі плодови — яблуні, груші, шовковицю, горобину, деякі сорти слив. З хвойних дерев — тую, ялину, ялицю, сосну. З листяних —

тополю, липу, клен, вільху, вербу, дуб. А ось березу і дуб садити восени не варто через особливості їх кореневої системи.

Вибір саджанців восени багатий, ви легко зможете придбати відповідне деревце. Але садити його необхідно прямо з грудкою землі, причому, якщо осінь дощова, досить полити саджанець тільки під час посадки.

Садимо чагарники

Осінь — час для посадки чагарників. Щоб влітку ласувати ягодами з власних кушків, ви можете посадити червону, чорну або білу смородину, агрус, жимолость. Такі кущі як шишина, ялівець, глід і барбарис не тільки дуже гарні, але й подарують за вашу турботу свої ягоди — прекрасні народні лікувальні засоби.

Декоративні чагарники не тільки прикрасять ваш сад, але і можуть стати живою огорожею. Для цієї мети відмінно підійдуть самшит, бузок, бруслина, сніжноягідник.

З квітуних чагарників неодмінно посадіть бузок, жасмин і черемху.

Садимо овочі

Попри те, що овочі та зелень можна купити в будь-який час року в магазині, все ж корисніше і смачніше саме те, що ви виростите на своїй ділянці. Тому, посадивши деякі городні культури восени, ви зможете отримати перший урожай саме в пору весняного авітамінозу, коли організм деже потребувати природних вітамінів.

Таким джерелом є, насамперед, зелень. Обов'язко-

На своїй ділянці

во посадіть кріп, петрушку, щавель, шпинат, пастернак городній, листові і качанові салати, а також часник, цибулю, озимі сорти моркви та буряків.

Як правильно садити овочі

Щоб перший врожай був хорошим, а рослини не загинули під час заморозків, необхідно точно дотримуватися термінів та умов висіву: одні рослини садять пізньою осенню, щоб коренева система почала формуватися, але сходів не було, а для інших важливою умовою є поява сходів, які необхідні для подальшого формування коренів.

Три правила осінніх посадок

Приймаючи рішення про осінні посадки, обов'язково врахуйте наступні обставини:

▲ Якщо за прогнозами буде дуже морозна зима, вибирайте для посадки найбільш міцні рослини або зовсім відмовтеся від неї.

▲ Ваші зусилля можуть бути марними, якщо на вашій ділянці багато гризунів.

▲ Якщо у вашому садовому товаристві чи селі частими бувають випадки крадіжок, а ділянки не охороняються, ви запросто можете втратити все, що посадили.

Вдалих посадок, міцних рослин і багатого врожаю!

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
В. о. головного редактора Микола ШАРИЙ

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-968-64-84
e-mail:farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 1983928. Тираж 10565

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
©Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
Оформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Власна справа є справжнім порятунком для мешканців сіл і невеликих селищ, оскільки в сільській місцевості дуже важко знайти хорошу високооплачувану роботу. У цій статті ми розглянемо кілька гідних ідей бізнесу в сільському господарстві з нуля, які дозволяють заробляти непогані гроші.

Виробництво кормових сумішей

На думку фахівців, міні-цех з виробництва комбікормів – це одна з найбільш прибуткових ідей бізнесу на селі з нуля. В сучасних реаліях таке виробництво здатне забезпечувати високий прибуток при мінімальних фінансових вкладеннях.

Переваги:

- ♦ високий попит на продукцію;
- ♦ простота організації бізнесу;
- ♦ рентабельність вище 70%.

На обладнання для виробництва комбікорму в домашніх умовах доведеться витратити приблизно 400 тис. гривень. У базовий комплект входить подрібнювач для зерна, змішувач, ваги та прес-гранулятор. Щоб підприємство приносило хороший прибуток, потрібно знайти постійні ринки збуту. Чим більше готової продукції ви реалізуєте, тим вищим буде прибуток. Кормові суміші можна продавати компаніям посередникам, а також фермерським та особистим господарствам. Виробництво комбікормів – це найкращий спосіб, як відкрити бізнес на селі.

Фасування круп

Не знаєте, як почати бізнес на селі з нуля? Оскільки в сільській місцевості багато компаній займаються виробництвом круп, чому б не відкрити бізнес на їх розфасовці? Це проміжна ланка в русі товарів від виробника до прилавків магазинів. Схема такого бізнесу досить проста. Ви купуєте продукцію гуртовими партіями за низькою ціною, фасуєте її в оригінальну упаковку і продаєте під власною торговою маркою. Крім того, можна виконувати розфасовку сипучих продуктів під замовлення для інших компаній. Багато агрогосподарських підприємств, тих, що мають сезонну продукцію з метою економії не хочуть купувати фасувальне обладнання, тому вони замовляють фасування стороннім організаціям. Якщо ви цікавитесь, який бізнес найвигідніший на селі, зверніть особливу увагу на цей напрямок діяльності.

Для роботи вам знадобиться наступне обладнання:

- ♦ термопакувальна машина з дозатором – 50-200 тис. гривень;
  - ♦ зварювач – вартістю близько 20-60 тис. гривень;
  - ♦ витратні матеріали – 20-30 тис. гривень.
- Якщо ви зумієте знайти хороші ринки збуту для готової продукції, початкові фінансові вкладення окупляться за 1,5-2 роки. В подальшому, ви отримаєте стабільний бізнес, який буде приносити вам постійний прибуток.

Виробництво сухофруктів

Сучасні люди піклуються про своє здоров'я, тому намагаються живити в їжу екологічно чисті натуральні продукти, які не піддавалися консервації або заморожуванню. У зв'язку з цим, сухофрукти стали користуватися серед вітчизняних споживачів підвищеним попитом. Виробництво такої продукції – це високо рентабельний і досить перспективний бізнес, що приносить хороший дохід в будь-яких економічних умовах. Найголовніша перевага цієї бізнес ідеї для села полягає в тому, що вона не потребує значних фінансових вкладень. Обладнання для виробництва сухофруктів обійдеться вам в 800-1000 доларів. Вартість виробничої лінії залежить від її функціоналу і технологічної комплектації. Економити на придбанні устаткування не варто, оскільки це може призвести до великої кількості бракованої продукції і, відповідно, до суттєвих матеріальних втрат. До того ж, автоматична виробнича лінія дозволить вам заощадити на оплаті праці найманих робітників. Всі початкові інвестиції окупаються протягом одного року, після чого ви можете розши-

Прибуткові ідеї

рити свою справу, тобто відкрити цеху по переробці фруктів по всьому регіону. Такий бізнес на селі з нуля в Україні може організувати будь-яка людина, незалежно від віку та освіти.

Виготовлення паливних брикетів

Попит на екологічно чисте паливо зростає з кожним днем, тому якщо ви шукаєте варіанти, як розпочати бізнес на селі з нуля, зверніть особливу увагу на виробництво паливних брикетів.

Як сировину для брикетів можна використовувати будь-які відходи:

- ♦ листя;
- ♦ стружку;
- ♦ кускові відходи деревини;
- ♦ лушпиння зернових культур;
- ♦ солому та інше.

В інтернеті можна знайти безліч оголошень, в яких підприємства пропонують забрати безкоштовно деревні відходи. Завдяки цьому ви зможете істотно заощадити на закупівлі сировини. На купівлю обладнання для виробництва паливних брикетів знадобиться 1,5 млн. гривень. Оптова ціна однієї тонни продукції приблизно 4-5 тис. гривень. Якщо вам вдасться знайти безкоштовне сировину, відсоток прибутку від загального обороту буде становити приблизно 40%. Підприємство, яке випускає 160 т брикетів щомісячно, окупиться за 6-8 місяців. Це самий вигідний бізнес на селі, який можна організувати в будь-якому регіоні нашої країни. Щоб заощадити гроші на старті, закупіть вітчизняне обладнання, яке коштує набагато дешевше, ніж імпортні аналоги. Але якщо ви хочете вийти зі своєю продукцією на європейський ринок, доведеться придбати якісне обладнання від закордонних виробників. Але це можна зробити пізніше, коли підприємство вийде на хороший, постійний дохід.

Виробництво борошна

Хлібобулочні вироби купують завжди і скрізь, тому попит на борошно залишається стабільним в будь-яких економічних умовах. Якщо ви хочете організувати прибутковий бізнес на селі, придбайте зацікавлені виробництвом борошна.

Головні споживачі борошна:

- ♦ роздрібні торгові мережі;
- ♦ хлібобулочні комбінати;
- ♦ кондитерські;
- ♦ хлібопекарні;
- ♦ заклади громадського харчування.

Обладнання для виробництва борошна коштує недешево. За нього доведеться викласти близько одного млн. гривень. Ще 300 тис. гривень знадобиться для закупівлі сировини. Крім того, потрібно передбачити витрати на транспорт, ремонт в приміщенні і зарплату робітникам. Чистий щомісячний прибуток невеликого підприємства становить приблизно 200 тис. гривень. Якщо ви налагодите постійний збут, вкладені гроші повернуться через 9-10 місяців. Щоб під-

приємство працювало без перебоїв, візьміть кілька договорів на поставку зерна і збут готової продукції. З часом можна розширити виробництво і асортимент продукції. Це дозволить вам збільшити прибутковість підприємства.

Консервація

Відкриття цеху з консервації овочів та фруктів, як бізнес ідея на селі в своєму будинку може здатися неперспективною і занадто банальною. Але при більш детальному розгляді можна зрозуміти, що при грамотному підході виробництво домашніх консервів може перетворитися на досить прибутковий бізнес. Практично всі фермерські господарства стикаються з проблемою збуту готової продукції. Такі овочі, як буряк, картоплю чи моркву можна зберігати тривалий час, а от перець, огірки, томати або зелений горох потрібно реалізувати протягом певного часу. Тому консервний міні-завод – це найбільш вигідний бізнес на селі, який має наступні переваги:

- ♦ дешева сировина;
- ♦ можливість замантажувати виробничі потужності на 100%;
- ♦ низька собівартість продукції.

Вартість виробничої лінії для міні консервного заводу коливається в межах 1-2 млн. гривень. Якщо ви не в змозі вкласти такі великі гроші в бізнес, можна зайнятися консервуванням овочів в домашніх умовах з власного городу. Все що для цього потрібно – скляні банки з кришкою-закруткою та нехитрі етикетки, видрукувані на принтері. Готову продукцію можна продавати на ринку або збувати її оптом у магазини та заклади громадського харчування.

Тваринництво

У нашій країні тваринництво як бізнес в домашніх умовах може приносити хороший прибуток, якщо ви мінімізуєте всі ризики і зможете домогтися максимального прибутку. Перед тим як зайнятися такою справою, потрібно розрахувати рентабельність бізнесу і провести ретельний аналіз ринку.

Найпопулярніші напрямки у тваринництві:

- ♦ свинарство;
- ♦ розведення кролів;
- ♦ птахівництво;
- ♦ вівчарство;
- ♦ вирощування бугайців на м'ясо та інше.

Зайнятися такою діяльністю можна в будь-якій місцевості. Самий головний ворог підприємців, які вирішили зайнятися тваринництвом – це висока конкуренція. Тому багато новачків відмовляються від такої затії, оскільки бояться, що не зможуть витримати серйозну конкурентну боротьбу і понесуть серйозні збитки. Крім того, тваринництво вимагає великих капітальних вкладень. Гроші знадобляться для закупівлі племінного стада та будівництва ферми. Якщо подивитися в інтернеті відео бізнес на селі з нуля, то можна побачити, що

успішні тваринницькі комплекси, обладнані сучасною дорогою технікою. Вкладення в цей бізнес окупиться протягом 3-5 років. Якщо ви готові інвестувати свій капітал на такий тривалий термін, можна сміливо зайнятися цією справою.

Птахівництво

Багато досвідчених підприємців стверджують, що птахівництво як домашній бізнес – це досить прибутковий напрямок діяльності, який поділяється на кілька галузей. На деяких з них зупинимося докладніше:

Індички

Розведенням індичок можна заробляти хороші гроші. Рентабельність такого бізнесу досягає 98%. Деякі породи цієї птиці вимагають особливих умов утримання. Зверніть на це особливу увагу при виборі молодняку для вирощування.

Кілограм м'яса індички – чотири долари, курчат можна продати по два долара. Одна індичка дає на рік приблизно 200 яєць. Якщо ви будете тримати гурт у 500 голів, прибуток буде досить значним. Вирощування індичок на м'ясо – це найкращий варіант для тих, хто цікавиться, який бізнес на селі вигідно організувати в домашніх умовах.

Розведення куріпок

Бізнес з розведення та утримання куріпок передбачає одомашнення птахів, що живуть в дикій природі. Для неї забезпечують комфортні умови проживання, щоб отримувати м'ясо і яйця. Думки фахівців з приводу такого виду діяльності розходяться. Одні вважають, що в цій справі немає нічого складного, а інші впевнені в тому, що розведення куріпок – це складний і досить трудомісткий процес. Насправді – це дуже цікавий і прибутковий бізнес, який приносить своїм власникам хороший прибуток. М'ясо куріпок із задоволенням закуповують ресторани і приватні особи. Такий продукт вважається справжнім делікатесом і високо цінується за свої гастрономічні якості.

Розведення голубів

Найпростіший варіант, який доступний для всіх бажаючих – розведення голубів. Ця галузь птахівництва вважається аматорською, оскільки з неї неможливо отримати велику вигоду. Голубівництвом у нашій країні частіше займаються для власного задоволення. А от у західних країнах існують цілі заводи з виробництва дієтичного м'яса птиці. Вітчизняні споживачі найчастіше купують голубів для весілля, проведення змагань і просто для краси.

Даний бізнес не принесе вам великий дохід, але як додатковий підработок цілком згодиться.

Розведення курей-несучок

Головна мета вирощування і розведення курей-несучок – це отримання яєць на продаж. Займатися такою справою може будь-яка людина, оскільки вона не вимагає спеціальних знань і великих фінансових вкладень. Одна курка приносить на рік близько 300 яєць. Готову продукцію можна реалізувати на ринку або здавати в магазини. Домашні яйця завжди користуються великим попитом, тому такий бізнес буде приносити стабільний високий прибуток.

Розведення гусей

Якщо ви хочете організувати вирощування гусей як бізнес у домашніх умовах, слід пам'ятати про те, що без великих капітальних вкладень ви не зможете отримувати великий дохід. Гуси не вимагають особливого догляду, але в той же час, якщо ви не забезпечите їм комфортні умови утримання, не варто чекати помітного прибутку. Заробити хороші гроші з гусячого стада можна тільки в тому випадку, якщо воно буде знаходитися на випасі. Це дуже прибутковий бізнес, але він забирає багато сил і часу.

Висновки

Ми розглянули кілька бізнес-ідей «з нуля» на селі. Виберіть для себе відповідний варіант, який можна реалізувати в найкоротший термін. Якщо ви маєте знання і досвід у певній сфері, яка вимагає істотних фінансових вкладень, не варто сумніватися. Сміливо починайте власну справу, і у вас обов'язково все вийде.

Пишіть:
49000, м. Дніпро,
вул. Воскресенська, 41, оф.109

Дзвоніть:
(056) 786-02-21,
098-183-00-18,
050-850-72-74

Передплатити «Фермер Придніпров'я» до кінця року можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 числа кожного місяця. Передплатний індекс 60092.